

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Kopia till:
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:2).

Ert ärendenummer M2017/00026/Ee

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak de förslag som lyfts fram i betänkandet, vilka enligt Länsstyrelsens bedömning innebär en balanserad avvägning mellan olika samhällsintressen. Länsstyrelsen vill särskilt framhålla vikten av ett snabbt genomförande av förslagen, för att Sveriges energi- och klimatpolitiska mål till 2030, 2040 och 2050 ska kunna nås. Det är även viktigt med långsiktiga förutsättningar avseende produktion av energi. Priset för energi kan inte förutses och därför måste det finnas långsiktiga besked om styrmedel för energiproduktion på både nationell nivå och EU-nivå.

Länsstyrelsen väljer att lämna följande, kompletterande synpunkter på beredningens förslag.

Kapitel 6.1 Utmaningar och möjligheter för det svenska elsystemet

Länsstyrelsen instämmer i att effektiva tillståndprocesser och korta ledtider vid investeringar i kraftproduktionsanläggningar och ledningsnät har stor betydelse för att säkra en tillräcklig överföringskapacitet i elnäten och god tillgång till systemtjänster. Miljöprövningen blir samtidigt alltmer komplicerad. Hänsyn ska tas till ny EU-lagstiftning (IED, Reach, Seveso, Natura 2000 med flera) samt prejudicerande rättsfall. För IED-anläggningar ska MPD (Miljöprövningsdelegationerna) dessutom besluta i dispensärenden för A-anläggningar, vilket är en helt ny arbetsuppgift för länsstyrelserna. Länsstyrelsen poängterar därför vikten av att domstolar och länsstyrelser/MPD erhåller tillräckliga resurser för att effektiva tillståndprocesser ska kunna upprätthållas.

Kapitel 7.2.1 Energipolitiska mål

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ge Energimyndigheten i uppdrag att formulera sektorsvisa strategier för olika branscher, och vill samtidigt framhålla vikten av att länsstyrelsernas befintliga forum och kanaler nyttjas i genomförandet av dialogerna. Detta arbetssätt användes med framgång för att engagera och ta fram synpunkter från lokal och regional nivå, i samband med Naturvårdsverkets uppdrag med underlag i arbetet för Färdplan 2050.

Kapitel 7.2.2 Förnybar energi

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning av vikten av att det vid alla tidpunkter finns tillräckligt med effekt för att tillgodose elbehovet. Två områden där Länsstyrelsen särskilt vill lyfta behovet av kraftfulla åtgärder för att klara det framtida effektbehovet är minskade incitament för användning av el till uppvärmning i bostadssektorn och stärkta incitament för att producera biokraft inom industri och fjärrvärmesystem.

För att öka incitamenten för bland annat biokraft föreslår Länsstyrelsen att den föreslagna förlängningen av elcertifikatsystemet kompletteras med ett styrmedel för att premiera kraftslag med garanterat effektuttag.

Kapitel 7.2.6 Användning och energieffektivisering

Avseende användarsidan av energisystemet vill Länsstyrelsen framhålla vikten av både transportsektorn och processindustrin som viktiga komponenter gällande bland annat energilagring och efterfrågeflexibilitet. Transportsektorn kan komma att påverka energisystemet genom till exempel ökad efterfrågan på biodrivmedel samt elfordons påverkan på effektuttaget, möjlighet att bidra till efterfrågeflexibilitet respektive lagring av energi.

Processindustrin kan också bidra till omställningen av energisystemet genom ökad leverans av elkraft, fjärrvärme och drivmedel till samhället. Samtidigt kan en utfasning av kol och koks som reduktionsmedel inom stålindustrin komma att medföra en ökad elanvändning.

Länsstyrelsen föreslår att ett nytt energieffektiviseringsprogram för industrin också inkluderar värmeenergi för att främja en effektivare intern värmeanvändning. Samtidigt bör ett sådant program även kunna främja samverkanslösningar avseende användning av restvärme.

Länsstyrelsen anser att Boverkets byggregler bör ges en utformning som minskar incitamenten för eluppvärmning inom bostadssektorn, och instämmer i att frågan bör övervägas närmare vid utformning av bland annat Boverkets byggregler. Länsstyrelsen anser dock att lokala uppvärmningslösningar med förnybara energikällor fortsatt bör uppmuntras.

Kapitel 7.2.11 Genomförande och uppföljning

Enligt Länsstyrelsens bedömning är det, utöver en bred förankring och delaktighet i genomförandet, nödvändigt med en statlig styrning för att nå uppsatta mål. Länsstyrelsen vill därför framhålla vikten av att använda, stärka och utveckla de befintliga verktyg som myndigheterna förfogar över, såsom miljötillsyn, miljöprövning (Miljöprövningsdelegationerna), fysisk planering samt landsbygds- och näringslivsutveckling för att bidra i energiomställningen.

Länsstyrelsen saknar de lokala och regionala perspektiven i utredningens förslag. Energi- och klimatarbetet på lokal och regional nivå har stor betydelse för det praktiska genomförandet av insatser för att uppnå de nationella energi- och klimatmålen. Länsstyrelsen föreslår:

- att det lokala arbetet stärks genom riktade resurser till kommunernas strategiska arbete med energi- och klimatfrågor. Genom ökad integrering av energifrågor i kommunens olika sakområden, till exempel fysisk planering och miljötillsyn, har kommunen stora möjligheter att påverka energianvändningen inom transporter, bostäder och näringsliv.
- att satsningen på Lokal och regional kapacitetsutveckling utökas för att stödja lokala och regionala initiativ och utveckling av nya arbetsätt.
- att arbetet med de regionala energi- och klimatstrategierna stärks, exempelvis genom att länsstyrelserna blir beslutande för medlen inom Lokal och regional kapacitetsutveckling, samt att länsstyrelserna får ansvar för att samordna det regionala arbetet för omställning till fossilfri transportsektor.

Kapitel 8 Konsekvensanalys

Länsstyrelsen efterlyser en särskild konsekvensbeskrivning kring hur samhällets sårbarhet påverkas av omställningen av energisystemet. Omställningen kommer sannolikt att innebära en högre andel väderberoende kraftproduktion, men även mer lokalt distribuerad produktion och lagringsmöjligheter. Detta kan i många avseenden innebära att samhällets sårbarhet för oförutsedda händelser i energisystemet ökar, men i vissa fall istället minskar.

Alternativa utvecklingsvägar för att uppnå de uppsatta målen bör analyseras, för att ge handlingsutrymme vid förändrade omvärldsfaktorer, eller om antaganden inte infrias. I många avseenden grundas förslagen på antaganden om olika omvärldsfaktorer, som i många fall är osäkra. Det handlar exempelvis om fortsatt säkerhetspolitisk stabilitet i Europa, att potentialen för efterfrågefleksibilitet går att utnyttja och en snabb teknisk utveckling inom energilagring.

En konsekvensanalys av totalförsvarets behov saknas. En sådan analys bör inkludera produktionsförutsättningar, energibehov och konsumtionsmönster vid höjd beredskap och krig. Totalförsvarets behov bör ges avsevärd betydelse för målbilden av framtidens energisystem, eftersom en sådan situation inte enbart kommer att beröra produktions- och konsumtionsmönster, utan även kan leda till avsevärt lägre tillförlitlighet i det nordiska och det europeiska kraftöverföringssystemet.

Länsråd Kristina Zetterström har beslutat i detta ärende. Funktionschef Linda Malmén har varit föredragande. I handläggningen av detta ärende har även försvarsdirektör Jenny Knuthammar, lantbruksdirektör Jonas Källming samt länsarkitekt Jan Persson deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Linda Malmén
Funktionschef

Kopia till akten